

УДК 614.8

ДЕЯКІ УМОВИ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ

Блащук В.В.

здобувач вищої освіти, інженерно-енергетичний факультет

В Україні, на сьогодні, функціонує багаторівнева система управління охороною праці (СУОП), функціональними ланками якої є відповідні структури державної законодавчої та виконавчої влади різних рівнів, управлінські структури підприємств, трудові колективи, професійні спілки, добровільні громадські об'єднання працівників і спеціалістів з охорони праці.

За спрямованістю комплексу вирішуваних питань усі ланки системи управління охороною праці можна розділити на дві групи [1]:

Перша група - ланки, які забезпечують вирішення законодавчо-нормативних, науково-технічних, соціально-економічних та інших загальних питань охорони праці.

До першої групи ланок системи управління охороною праці входять органи державної законодавчої ініціативи і органи державного управління в галузі охорони праці, в тому числі:

1. Верховна Рада України - за своєї ініціативи і у взаємодії з відповідними структурами державної виконавчої влади визначає державну політику в галузі охорони праці, вирішує питання удосконалення і розвитку законодавчої бази охорони праці, соціальні питання, пов'язані зі станом умов та охорони праці.

2. Кабінет Міністрів України - забезпечує реалізацію державної політики в галузі охорони праці, виходячи зі стану охорони праці в державі організує розробку загальнодержавних програм щодо поліпшення цього стану, затверджує ці програми та контролює їх виконання, визначає функції органів державної виконавчої влади щодо вирішення питань охорони праці та нагляду за охороною праці.

Для вирішення цих питань при Кабінеті Міністрів України функціонує Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення [2], яку очолює віце-прем'єр-міністр України.

3. Комітет по нагляду за охороною праці України (Державна служба України з питань праці) - здійснює комплексне управління охороною праці на державному рівні, реалізує державну політику в цій галузі [3], розробляє за участю відповідних органів державні програми в галузі охорони праці, координує роботу державних органів та об'єднань підприємств з питань

безпеки праці, опрацьовує і переглядає спільно з компетентними органами систему показників та обліку умов і безпеки праці, здійснює міжнародне співробітництво з питань охорони праці та нагляд за охороною праці в державі тощо.

Рішення Комітету по нагляду за охороною праці України, що належить до його компетенції, обов'язкові для виконання всіма міністерствами, іншими центральними органами державної виконавчої влади, місцевими державними адміністраціями, місцевими радами народних депутатів та підприємствами.

4. Міністерства та інші центральні органи державної виконавчої влади:

- Міністерство соціальної політики України узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України та в установленому порядку вносить їх на розгляд Кабінету Міністрів України [4]; здійснює державний нагляд у сферах загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та інше;

- інші міністерства та центральні органи державної виконавчої влади, як ланки системи управління охороною праці, визначають науково-технічну політику галузі щодо питань охорони праці, розробляють і реалізують комплексні заходи щодо поліпшення безпеки праці, здійснюють методичне керівництво діяльністю підприємств галузі з охорони праці [5], співпрацюють з галузевими профспілками щодо вирішення питань безпеки праці, фінансують опрацювання і перегляд нормативних актів про охорону праці, організують у встановленому порядку навчання та перевірку знань правил і норм охорони праці керівними працівниками і спеціалістами галузі, створюють, за необхідністю, професійні воєнізовані аварійно-рятувальні формування, здійснюють внутрівідомчий контроль за станом охорони праці.

5. Місцеві державні адміністрації, місцеві ради народних депутатів. У межах підвідомчої їм території забезпечують реалізацію державної політики в галузі охорони праці, формують за участю профспілок місцеві програми заходів щодо поліпшення безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, здійснюють контроль за додержанням нормативних актів про охорону праці. Для забезпечення виконання названих функцій при місцевих органах державної виконавчої влади створюються відповідні структурні підрозділи [6].

Друга група - ланки, в функціональні обов'язки яких входить забезпечення безпеки праці в умовах конкретних галузей і виробництв. До

другої групи ланок системи управління охороною праці входять управлінські структури підприємств які забезпечують в умовах конкретних виробництв реалізацію вимог законодавчих і нормативних актів про охорону праці [7] з метою створення безпечних і нешкідливих умов праці, попередження виробничого травматизму та професійних захворювань, вирішують весь комплекс питань з охорони праці, пов'язаних з даним виробництвом.

У своїй діяльності щодо охорони праці управлінські структури підприємств взаємодіють з комісією з питань охорони праці підприємства (при наявності такої), з профспілками підприємства та уповноваженими трудових колективів. Поділ на групи ланок системи управління охороною праці має деяку умовність, оскільки між ланками є прямий і зворотний зв'язок, а ланки другої групи не позбавлені права ініціативної постановки і обґрунтування вирішення окремих питань з охорони праці, які входять до їх компетенції.

Таким чином, реформування існуючої в Україні системи управління охороною праці включає три етапи: 1. Формування нової національної системи запобігання виробничим ризикам і заохочення безпеки та гігієни праці в Україні. 2. Реалізація нової національної системи запобігання виробничим ризикам і заохочення безпеки та гігієни праці в Україні. 3. Моніторинг, оцінка і коригувальні заходи.

Список використаної літератури:

1. Русавська В. І., Курепін В. М. Основні напрями державного регулювання ризиками та безпекою: загальні положення, поняття та визначення // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості: матеріали доповідей за результатами проведеного спільного «круглого столу» обліково-фінансовий факультет, інженерно-енергетичний факультет, м. Миколаїв, 9 грудня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 53-55. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10692>.

2. Демченко А. В. Реформи ринку праці під час карантинних заходів у зв'язку з поширенням COVID-19 в Україні // Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. м. Миколаїв, 23-24 червня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 17-20. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9820>.

3. Курепін В. М. Особливості прийняття управлінських рішень в умовах організаційного розвитку підприємства // Економіко-правові дискусії : матеріали II міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції студентів, аспірантів та науковців, м. Кропивницький, 14 квітня 2021 р. Кропивницький :

ЛА НАУ, 2021. С. 29-32. URL:
<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9330>.

4. Іваненко В. С. Комплексна безпека підприємств агропромислового комплексу, як складова система управління // Проблеми та перспективи розвитку бізнесу в Україні : матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і студентів, м. Львів, 19 лютого 2021р. Львів : Львівський торговельно-економічний університет, 2021. С. 295 – 297. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8880>.

5. Курепін В. М. Особливості системи управління охороною праці в аграрних підприємствах: економічні аспекти розвитку. Modern Economics. 2021. № 29(2021). С. 107-114. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V29\(2021\)-17](https://doi.org/10.31521/modecon.V29(2021)-17).

6. Запорожець Д. В. Впровадження комплексних заходів з охорони праці запорука безпеки на виробництві // Актуальні проблеми безпеки життєдіяльності людини в сучасному суспільстві: матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 24 листопада 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 146-147 URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10492>.

7. Курепін В. М., Курепін Д. В. Стратегічні підходи щодо забезпечення активізації виробничої діяльності та охорони праці при вирощуванні високоякісного зерна зернових культур // Актуальні проблеми землеробської галузі та шляхи їх вирішення : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Миколаїв, 4-6 грудня 2019р. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – С. 94 – 97. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6403>.

*Курепін В.М., канд.економ.наук,
старший викладач кафедри методики професійного навчання
Миколаївський національний аграрний університет*

УДК 34.343.

БІЗНЕС У ВОЄННИЙ ЧАС: ЯК ЗМІНИЛОСЯ ЗАКНОДАВСТВО

Костюк А.С.

здобувач вищої освіти, факультет агрономії

Після оголошення на території України воєнного стану та початку активної фази бойових дій більша частина підприємств була фактично паралізована через різноманітні нестандартні обставини. Моральний та психологічний шок [1], економічний спад ділової активності, неможливість